

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ad Leonem X. Pontificem Maximvm

[Straßburg], 1519

VD16 L 3409

Corollarivm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34717

DE POENITENTIA.

præteritæ, nulla cura, nullo labore quæsitæ, ueniunt sua sponte. alioquin preuerfissimo ordine, & nunquam pro futuro studio quærunt amor iustitiæ, per odiû peccati, imo machina desperationis, & deñciendi animi est talis puerfita. Pœnitentiæ em debet esse dulcis, & ex dulcedine in irâ descendere ad odiû peccati. Amor enim est uinculû perpetuum, quia uoluntarium, odium temporale, quia uiolentû. Igitur persuade homini, primû, ut diligat iustitiâ, & sine magisterio tuo conteretur de peccato, diligat Christû, & statim sui prodigus odiet seipsum. Sic Psal. xliiij. Dilexisti iustitiâ, & odisti iniquitatem. Prius inquit, dilexisti iustitiâ, & sic odisti iniquitatem &c.

COROLLARIUM.

Plus tibi discutiendû est confessuro, quantû diligas iustitiâ quam quantû odias peccatû, multoque maiore, immo solo hoc labore tibi cogitandû est, quò futuram uitam agas bonam, quam quò deseras, aut odias præteritâ malâ. Verissimû est em pro uerbiû, & omni doctrina de cõtritionibus hucusque data præstantius, quo dicit, Teut. Nymmer thun, die hochste bufs. Optima pœnitentiâ noua uita. Sicut & Apostolus sonat ad Gal. vi. In Christo neque circumcisio, neque præputium aliquid ualet, sed noua creatura. Proinde cõfessurus id potissimû, & ante omnia tecû cogita, quid faceres, si nõ esset præceptum cõfiteudi, si nulla esset Quadragesima, si nulli confiterent, si nullus esset pudor, sed omnis oim plenaque libertas, an etiam sic uelles confiteri, conteri, pœnitere? quod si te nõ ita inuenis, iam scito te nõ ex amore iustitiæ, sed consuetudine & timore præcepti pœnitere, atque malle sequi turbâ, si omnibus liceret nõ pœnitere. Si aut uelles, etiam si nullus pœniteret, confiteretur, cõtereretur, atque adeo si totus mundus aliter ageret, nec præcepti habita ratione pœnitere, sed amore nouæ uitæ & melioris, iam uere pœnites. Ecce hoc est, quod illi solent dicere, quod contritio in charitate facta, facit remitti peccata. Quod uerbû nescio, si omnes intelligunt, qui tam fre-

M. L V T H E R I I S E R M O

quenter ipsum in ore uersant, hoc scio, obscurissimum esse, nec a me aliquando intellectum. Hic uero inuenies, si non uis mentiri, te nō esse talem, sed potius uelles, ut prior uita liceret, quia sentis te omnino adhuc inclinari ad uitā priorem. Sic em̄ & B. Aug. confitetur in contritione sua se fuisse sollicitatū de uita præterita, immo si recte perpendas hæc dicta, facile dices nullū hominem esse in mundo, qui hanc cōtritionem habeat, uel saltem paucissimos. Et de me ipso cōfiteor similia omnino. Et si uere ac libere uelis confiteri, remoto deo, præcepto, pœna, gaudio, scio dices, Si nullus esset deus nullus infernus, certe uix pœniterem. Scio inquam talem esse tuā cogitationem, quantumlibet foris contritionem ostendas. Quid ergo hic faciemus? Oportet nos esse tales, & nō possumus esse tales, omnes ergo damnabimur? Absit. Sed respondeamus, Oportet, ut cognito te tali, non neges te talem, sed in angulum uadas, & iuxta consilium Christi, in abscondito ores patrem tuum in cœlis, dicens sine fictione, Ecce optime deus, pœnitendū mihi præcipis, sed talis sum ego miser, quod sentio me nolle, neq; posse, quare tuis prostratus pedibus, oro misericordiā & gratiam, fac pœnitentem, quem iubes pœnitere. Et sic cū B. Aug. ores, Domine da quod iubes, & iube quod uis. Et cū ecclesia, Cor pœnitens tribue. Hæc inquam oratio, & agnitio atq; confessio impœnitentiæ tuæ (si ficta nō fuerit) eo ipso faciet, ut deus te pœnitentem uerum reputet, & licet multum adhuc sentias te ad malum inclinatum, noli timere. Hæc confessio & oratio faciet, ut Christus suppleat de suo, quod deest de tuo. Atq; hæc orationem facias, nō te retrahat indignitas & impuritas tua accede confidenter, Quia si nō ante uis orare deum (ut multi stultissime agunt) q̄ fueris mundus, nunquā orabis. Et crede firmiter, Qui dedit tibi hanc tuī cognitionem peccati, te non rogante, dabit etiam gratiā oranti, immo ideo dedit cognitionem peccati & iustitiæ ut rogares gratiā. Sic Beatus

DE PŒNITENTIA.

Aug. cum Apostolo dicit, Per legem cognitio peccati, ut gratia donetur & impetretur. Accipe simile. Gentiles olim idola sua rogabant, & fiebat quod petebatur. Et avarus confidit in diuitias suas, & fit sicut uult, quantomagis ille uerus & bonus deus non sinit se frustra rogari & in se confidi.

COROLLARIUM PRIMUM.

Contritio uera non est ex nobis, sed ex gratia dei, ideo desperandum de nobis, & ad misericordiam eius confugiendum.

COROLLARIUM SECUNDUM.

Contritio incipit in pœnitente, sed non cessat per totam uitam usque ad mortem, & non (ut multi putant) durat per horam confessionis duntaxat. Ecce sic habes, quomodo intelligas quod illi dicunt, oportere pœnitere in charitate, & cum bono proposito, quantum deus auxiliū gratiæ dederit. Nullus debet sacerdoti respondere se esse contritum, nec sacerdos requirere, nisi quod potest dicere, Nescio an sim contritus, Rogo tamen dominum atque confido me sua gratia contritum, & quotidie magis conterendum. Hæc de prima parte.

SECUNDA pars est confessio sacramentalis, & hic duo sunt notanda. Primum, ut nullo modo præsumas confiteri peccata uenialia, sed nec omnia mortalia, quia impossibile est, ut omnia mortalia cognoscas. Ad impossibile autem nemo obligatur. Vnde in primitiua ecclesia solum manifesta mortalia confitebantur, ut patet prima Corinth. v. c. Si quis inter uos est fornicator aut avarus, aut idololatra, aut maledicus, aut ebriosus, aut rapax, cum huiusmodi nec cibum sumere. & illud Gal. v. cap. Manifesta sunt opera carnis &c. Vnde multi confitentur, in quinque sensibus, septem donis, septem sacramentis, octo beatitudinibus, & alijs multis distinctionibus peccatorum, uelut id curantes, ut nullum peccatum non confiteantur, cum tamen inter ea quandoque nullum uel uix ueniale sit peccatum, & fatigant frustra sacerdotem, perduntque tempus, ac alijs sunt impedimento. Ideo duplici sis confiten